

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Kielikylypy ja muu kaksikielinen toiminta Suomen kunnissa 2017

Kieliparlamentti, Helsinki

12.4.2018

Karita Mård-Miettinen & Kristiina Skinnari

Kaksi selvitystä: Kielikylpyselvitys

Selvityksessä käytetty määritelmä:

Kielikylvyllä tarkoitetaan varhaisintaan kolmevuotiaana ja viimeistään esiopetuksessa alkavaa ja perusopetuksen loppuun kestävää ohjelmaa, jossa osa toiminnasta järjestetään koulun varsinaisella opetuskielellä ja vähintään 50 % toisella kotimaisella kielellä tai saamen kielellä.

(VASU 2016: 49–50; ESIOPS 2014: 40–41; POPS 2014: 91–92)

Toteutettiin yhteistyössä: Jyväskylän yliopisto & Åbo Akademi

Kaksi selvitystä: Muun kaksikielisen toiminnan selvitys

Selvityksessä käytetyt määritelmät:

Muulla laajamittaisella kaksikielisellä opetuksella tarkoitetaan opetusta, jossa vähintään 25 % opetuksesta järjestetään kohdekielellä.

Suppeammalla kaksikielisellä/ kielirikasteisella opetuksella tarkoitetaan opetusta, jossa alle 25 % oppiaineiden sisällöstä opetetaan muulla kuin koulun opetuskielellä.

(VASU 2016: 49–50; ESIOPS 2014: 40–41; POPS 2014: 91–92)

Toteutettiin yhteistyössä: Jyväskylän yliopisto & Åbo Akademi

Mitä selvitettiin

- Millainen on nykytila **tarjonnan** ja **kysynnän** osalta?
- Miten **opetussuunnitelman perusteita** sovelletaan paikallisesti kunnissa?
- Millä **kielillä** toimintaa järjestetään? (Muu kaksikielinen toiminta)
- Mitkä ovat **oppilaaksiottoa** ja pääsyä koskevat kriteerit?
- Minkälainen on opetuksen tarjontaa koskeva **päätöksenteko** kunnissa?
- Mitkä tekijät **ohjaavat, tukevat ja estävät** tarjontaa, kysyntää ja saavutettavuutta paikallisella tasolla?
- Miten saatu **valtionapu** on vaikuttanut toimintaan?
- Millainen on pätevien varhaiskasvattajien ja opettajien **rekrytoinnin** tilanne ja millaiselta henkilöstön **koulutustarve** näyttää?
- Miten kuntatason toimijat arvioivat kaksikielisen toiminnan **tulevaisuutta** kunnassaan?

Aineistot

	Kielikylpy	Muu kaksikielinen
Kuntakysely	193/311, vastausprosentti: 62,1 %, Kattavuus: vastauskunnissa asuu 78,1 % Suomen kaikista asukkaista (77,1 % alle 15-vuotiaista)	
Haastattelut tapauskunnissa	5 kuntaa, 62 henkilöä*	5 kuntaa, 67 henkilöä*
Opettajankoulutuksen asiantuntijahaastattelut	17 puhelintiedustelua, 2 + 2 haastattelua	
Dokumenttiaineisto	paikalliset opetussuunnitelmat, kuntien varhaiskasvatuksen ja opetustoimen verkkosivut	

*hallinnon virkamiehiä, päiväkotien johtajia, rehtoreita, kasvattajia, opettajia, vanhempia, oppilaita

Tässä esityksessä

- Kaksikielisen toiminnan tarjonta Suomessa
- Kaksikielisen toiminnan näkyvyys
- Toiminnan paikallinen kirjavuus ja opetussuunnitelmat
- Toiminnan jatkuvuuden turvaaminen

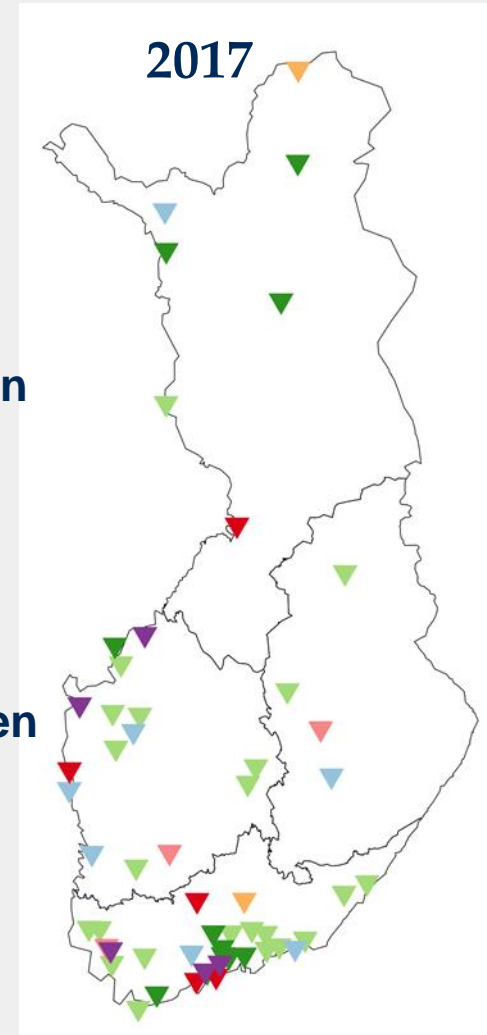

Kielikylpy ja muu kaksikielinen toiminta: tarjonta 2011 ja 2017

- Vain kotimaisten kielten kielikylpyä
- Vain muuta laajamittaista
- Vain suppeampaa
- Kotimaisten kielten kielikylpyä ja muuta laajamittaista
- Kotimaisten kielten kielikylpyä ja suppeampaa
- Muuta laajamittaista ja suppeampaa
- Kaikkia kolmea

- **Kielikylpy ja muu laajamittainen toiminta Etelä-Suomessa ja länsirannikolla (ru/fi) sekä Lapissa (saame)**
- **Suppeampi toiminta laajemmalla alueella**
- **Lisäystä edelliseen selvitykseen (Kangasvieri ym. 2011) erityisesti suppeammassa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa**
- **Laajamittainen toiminta melko vakiintunutta, laajentunut paikallisesti**

Kaksikielistä toimintaa tarjottiin

- 18 % kunnista (56/311 kuntaa)
  - Näissä kunnissa asuu 59 % Suomen asukkaista (60 % alle 15-vuotiaista)
  - Kuntien mediaanikoko on 21 485 asukasta
- Prosentuaalisesti selkeästi enemmän kaksikielisissä kuin yksikielisissä kunnissa:
- 64 % kaksikielisistä kunnista (21/33 kuntaa)
  - Enimmäkseen kaksikielisissä kunnissa, joissa enemmistökieli suomi (16/18 kuntaa)
  - Vain 5 kaksikielisessä kunnassa, jossa enemmistökieli on ruotsi (5/15 kuntaa)
  - Vähäisessä määrin kaksikielisten kuntien ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa
- 13 % yksikielisistä kunnista (35/278 kuntaa)
- Ei tarjottu yksikielisissä ruotsinkielisissä kunnissa (Ahvenanmaa)

Toiminnan näkymättömyys

- Valtakunnan tasolla: koulutustilastot (esim. Vipunen)
- Paikallisella tasolla: paikalliset varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmat (luvut 4.6, 4.4 ja 10), kuntien verkkosivut

Toiminnan kirjavuus

- Suppeampi kaksikielinen opetus
- Erilaiset nimikkeet:
  - kielisuihkutus, kielirikasteinen opetus, CLIL, vieraskielinen opetus, kaksikielinen opetus, kielipainotteinen opetus, kielikylpy (mutta myös kielipesä, varhennettu kielenopetus, hankerahoituksella kielikasvatusta, ruotsin opetus)
- Rajanvedot eri toimintojen välillä:
  - kielikylpy – muu kaksikielinen toiminta
  - kaksikielinen toiminta – varhennettu kielenopetus

Toiminnan kirjavuus

- Puutteellinen kirjaaminen opetussuunnitelmiin
  - > tuo joustavuutta
  - > vaikuttaa yhdenvertaisuuteen
    - oppilaaksioton kriteerit eivät näkyvillä: kenellä pääsy?
    - toiminnan tavoitteita ei määritelty

Kaksikielisen toiminnan etuja

- tuo värikkyyttä ja monipuolisuutta kouluihin
- tuo kansainvälisyyttä kuntiin
- kehittää yhteisöjä ja yhteistyötä
- vaikuttaa positiivisesti kieliasteisiin ja kielen oppimiseen

Det är liksom som om de sku ha blivi en mur emellan, att här e svenska, här e finska [...] men sen nu när vi börjar va tillsammans så e det som om man sku spräcka den där muren. (Oppilas)

[On niinku muuri olis tullu siihen väliin, että tässä on ruotsi, tässä on suomi [...] mutta sitten nyt kun aletaan olemaan yhdessä niin on niinkun muuri murtuisi.]

Millaista tukea tarvitaan?

- Taloudellista (vakiinnuttaminen, jatkumot)
- Opettajankoulutusta: peruskoulutus ja täydennyskoulutus
- Verkostoitumista
- Koordinointia

Kiitos! Tack!

Yhteystiedot:

Karita Mård-Miettinen, kahamard@jyu.fi

Kristiina Skinnari, kristiina.skinnari@jyu.fi

Ilmestyvät viikolla 16!

Peltoniemi, Skinnari, Sjöberg & Mård-Miettinen 2018. *Monella kielellä suomen kunnissa 2017. Selvitys muun laajamittaisen ja suppeamman kaksikielisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen tilanteesta.* Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-7391-9>

Sjöberg, Mård-Miettinen, Peltoniemi & Skinnari 2018. *Kielikylypy suomen kunnissa 2017. Selvitys kotimaisten kielten kielikylyvyn tilanteesta varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja perusopetuksessa.* Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-7370-4>.

Sjöberg, Mård-Miettinen, Peltoniemi & Skinnari 2018. *Språkbud i Finlands kommuner 2017. Utredning av språkbud i de inhemska språken i småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning.* Jyväskylä: Jyväskylä universitet. Tillgänglig: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-7413-8>.

